

PERSBERICHT

Utrecht, 23 augustus 2017

Nieuw rapport: *The Dark Sites of Granite*

Moderne slavernij, kinderarbeid en onveilig werk in Indiase granietgroeves

Wat moeten bedrijven doen?

Nieuw onderzoek, in opdracht van de Landelijke India Werkgroep en Stop Kinderarbeid, toont aan dat moderne slavernij, lage lonen, gevaarlijke en ongezonde werkomstandigheden veelvuldig voorkomen in Zuid-Indiase granietgroeves. In een aantal groeves is ook kinderarbeid aangetroffen.

Er is een groot verschil in arbeidsomstandigheden tussen vaste werknemers (met name opzichters) en tijdelijke arbeidskrachten (70% van de arbeiders). De eerste groep krijgt een veiligheidsuitrusting, een zorgverzekering en een arbeidscontract, terwijl de tijdelijke arbeidskrachten, die zware handarbeid verrichten, deze fundamentele arbeidsrechten moeten ontberen.

Het onderzoek laat zien dat graniet afkomstig uit de onderzochte groeves wordt geïmporteerd door 31 natuursteenbedrijven en 3 banken, waaronder de Nederlandse bedrijven Arte, Jetstone, Michel Oprey & Beisterveld (MO&B), Kerasom en het Belgische Beltrami en Hullebusch. Verder door bedrijven uit Canada, Duitsland, Liechtenstein, Oostenrijk, Spanje, het VK en de VS.¹ China is ook een grote importeur, verwerker en her-exporteur van Indiase graniet voor de internationale markt.

Slechts enkele bedrijven zijn lid van duurzaamheidsinitiatieven gericht op het verbeteren van arbeidsomstandigheden in de natuursteensector, maar de problemen in groeves pakken ze nog maar nauwelijks aan. Het concept-rapport werd voor commentaar naar de 34 bedrijven, waaronder de banken, gestuurd. Alleen Nederlandse bedrijven, het Belgische Beltrami en de RBS bank reageerden.

Van groeve naar importeur

India behoort tot de topproductanten en exporteurs van graniet, een natuursteentype dat onder andere wordt gebruikt voor wand- en vloertegels, grafstenen en aanrechtbladen. Overheden in het westen zijn een belangrijke eindgebruiker van graniet, onder meer voor gebouwen, bestrating en pleinen. De helft van de wereldwijde export van ruwe graniet komt uit India.

Het onderzoek is uitgevoerd in de Zuid-Indiase deelstaten *Andhra Pradesh*, *Telangana* en *Karnataka* die voor 75% van de Indiase granietproductie zorgen. Er zijn 22 groeves onderzocht en zes locaties waar reststeen uit granietgroeves wordt verwerkt. Tien van de onderzochte granietgroeves hebben een directe relatie met een of meer buitenlandse importeurs. Andere groeves produceren ook graniet voor de exportmarkt, maar deze wordt via tussenhandelaren verhandeld.

¹ Deisl Stein in Austria (AUT); HABU Granit-Marmor, Just Naturstein, Magna Naturstein/Magna Westfalia, M. Lampe Natursteine, Naturstein Risse en Natursteinbetrieb Schulte & Co. KG in Germany (DEU); Beltrami NV en Hullebusch NV in België (BEL); Beltrami UK, Blyth Marble, Grantech, KSG UK, mistermarble and Nile Trading UK in het VK (GBR); Cosentino and Levantina in Spanje (ESP); General Stone Trading in Liechtenstein (LIE); Cereser Marmi, Dalle Nogare geom. Sergioil, Marimar, Marmi Bruno Zanet en Tiger Stone in Italy (ITA). Drie importeurs komen uit de VS: Daltile Corporation, M S International and World Rocks Inc. en een uit Canada (CAN): Worldwide Stone. Tenslotte importeren drie banken uit dezelfde groeve: Allied Irish Banks, HSBC Bank, and Royal Bank of Scotland.

Moderne slavernij

Ruim 70% van de arbeiders zijn tijdelijke arbeiders, veelal migranten, die een dagloon krijgen of per klus worden betaald. Het groevemanagement en de bemiddelaars weten de arbeiders aan zich te binden via voorschotten die oplopen tot bedragen gelijk aan het salaris van één tot drie maanden en door leningen met buitensporige rentes. Bijna een kwart van de arbeiders hebben leningen met 24% tot 36% rente. Rond de helft van alle arbeiders heeft grote schulden bij de groeve-eigenaar of een bemiddelaar. Dit maakt werknemers kwetsbaar voor gebonden arbeid, omdat ze niet van werkgever kunnen veranderen zolang ze hun schulden niet hebben afbetaald. In 9 van de 22 onderzochte groeves is sprake van schuldslavernij.

Arbeidsbemiddelaars ronselen de meeste arbeiders maar bieden hen geen schriftelijk contract en respecteren wettelijke vereisten niet. De arbeiders zijn meestal afkomstig uit achtergestelde groepen, zoals de Dalits (de zogenaamde 'kastelozen'), de lagere kasten daarboven en de Adivasi (tribalen). Zij zijn extra kwetsbaar door hun lage sociale status in de Indiase samenleving.

Gezondheid en veiligheid in groot gevaar

Geen van de groeve-arbeiders is aangesloten bij het wettelijk verplichte pensioenfonds of heeft een zorgverzekering. Dit terwijl hun beroep heel gevaarlijk is en zij veel gezondheidsrisico's lopen. Velen raken gewond en dodelijke ongelukken worden vaak niet gerapporteerd. Verder is de steengroeve een stoffige en lawaaierige omgeving, die arbeiders zeer vatbaar maakt voor ziektes zoals de veelvoorkomende longziekte silicose, waardoor ze vaak niet ouder dan 40 of 50 jaar worden. Ook rug- en oogklachten komen vaak voor. In geen van de bezochte groeves werden arbeiders die drilboren bedienen gezien met helmen, maskers of gehoorbeschermers, behalve bij arbeidsinspecties. Circa 60% van de arbeiders zegt hun loon voor een flink deel te spenderen aan medische zorg.

Minder kinderarbeid, maar zeker nog aanwezig

Begin deze eeuw werkten veel kinderen nog in granietgroeves, maar dit is door ingrijpen van de overheid, het bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties flink teruggedrongen. Toch zijn er in zeven onderzochte groeves werkende kinderen aangetroffen. Geen enkele groeve bleek overigens een actief beleid te hebben om kinderarbeid te voorkomen en werkende kinderen te rehabiliteren.

Kinderarbeid is nog prominent aanwezig in de verwerking van reststeen tot grind en 'kinderkopjes', ook voor de export. Bijna 80% van de reststeen wordt verwerkt door vrouwen en kinderen. Kinderen onder de 14 jaar maken 3% uit van de arbeiders die reststeen verwerken en 5% is tussen 15 en 18 jaar.

Lage lonen, slechte huisvesting en geen actieve vakbonden

Gezien de lange arbeidsdagen voldoen de lonen in de helft van de onderzochte groeves niet aan de wettelijke eisen. Overwerk wordt regelmatig uitbetaald in snacks en alcoholische drank. De hoogte van het dagloon varieert, afhankelijk van het soort werk, van € 3,55 tot € 6,19 per dag. De huisvesting van arbeiders is zeer onder de maat. Arbeiders delen kleine kamers met nauwelijks ventilatie, sanitaire voorzieningen en privacy. In de helft van de onderzochte groeves is geen schoon drinkwater aanwezig. In geen van de onderzochte groeves was een actieve vakbond aanwezig.

Aanbevelingen

Het rapport doet een aantal aanbevelingen aan bedrijven, duurzaamheidsinitiatieven, de Indiase regering en de EU en haar lidstaten. Zorgplicht ('*due diligence*' door bedrijven is nodig om de schending van mensenrechten aan te pakken, de ketentransparantie te vergroten, risico's in kaart te brengen en verbeterplannen uit te voeren. De Indiase regering moet haar eigen wetgeving uitvoeren en de EU en haar lidstaten moeten hun inkoopbeleid versterken en duurzame graniet inkopen.

Download hier het rapport The Dark Sites of Granite: <http://www.indianet.nl/TheDarkSitesOfGranite.html>

Download een samenvatting van 8 pagina's: <http://www.indianet.nl/pdf/TheDarkSitesOfGranite-samenvatting.pdf>

Over de Landelijke India Werkgroep

De Landelijke India Werkgroep (LIW) is een onafhankelijke niet-gouvernementele organisatie die campagne voert en doet aan pleitbezorging rond mensenrechten kwesties. In het werk van de LIW staan de onderwerpen kinderarbeid & onderwijs, arbeidsrechten en kastdiscriminatie centraal.

De LIW werkt samen met organisaties in India en elders bij het bestrijden van discriminatie, armoede, onderdrukking, uitbuiting en gebrek aan onderwijs met een focus op de rol van bedrijven en politieke beleidsmakers. De LIW is actief lid van de coalitie Stop Kinderarbeid.

Over Stop Kinderarbeid

Stop Kinderarbeid maakt zich sterk voor kinderarbeidvrije productieketens en zet zich in voor de uitbanning van alle vormen van kinderarbeid en voor kwalitatief goed, regulier dagonderwijs voor kinderen tot ten minste 15 jaar. De coalitie pleit voor een gebiedsgerichte aanpak, waarbij kinderarbeidvrije zones worden ontwikkeld, uitgebreid en versterkt. Stop Kinderarbeid werkt samen met organisaties in Azië, Afrika en Latijns-Amerika en roept consumenten, bedrijven, overheden en internationale organisaties op om deel uit te maken van de oplossing.